

**DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA
ZAGOTAVLJANJE POPLAVNE VARNOSTI JZ
DELA LJUBLJANE IN NASELIJ V OBČINI
DOBROVA – POLHOV GRADEC**

Priloga

- 1. Izvleček iz Strategije prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04)**

1 IZVLEČEK IZ STRATEGIJE PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE (SPRS)

Za predmetni državni prostorski načrt so med cilji prostorskega razvoja navedeni:

- racionalen in učinkovit prostorski razvoj,
- kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij,
- skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi,
- prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami,
- ohranjanje narave,
- varstvo okolja.

Cilji prostorskega razvoja so opredeljeni z namenom razreševanja obstoječih in pričakovanih prostorskih problemov v Sloveniji ter preusmeritve teženj in doseganja večje stopnje urejenosti v prostoru.

1.1 STANJE V KRAJINSKI IN URBANI STRUKTURI

Geografska raznolikost in zgodovinsko pogojene razlike v gospodarskem in družbenem razvoju členijo slovenski prostor na manjše enote. Prevladuje težnja po veliki koncentraciji moči v državnem centru in drobitev slovenskega prostora na veliko število občin, ki zaradi svoje majhnosti ne obvladujejo razvojnih procesov. Pomembne prvine slovenske krajine so vodni in obvodni prostor. Kljub ugodnim hidrološkim razmeram je časovna in prostorska porazdelitev vodnih virov neenakomerna. K temu neravnovesju še dodatno prispeva vpliv klimatskih sprememb, ki so poleg naravnega nihanja tudi posledica pretiranega obremenjevanja okolja s strani človeka.

1.2 NEGATIVNI UČINKI DANAŠNJEGA STANJA

Neustrezno gospodarjenje z naravnimi viri, ki povzroča različne degradacije in zaraščanje območij ter pretirana intenzifikacija kmetijstva in širjenje poselitve, ki nista v skladu z naravnimi in kulturnimi kakovostmi prostora, vplivajo na vedno večje strukturne spremembe slovenske krajine. S tem je povezana tudi povečana stopnja ogroženosti nekaterih območij ter zmanjševanje možnosti za učinkovito zaščito pred posledicami naravnih in drugih nesreč.

2 ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE S PRIORITETAMI IN USMERITVAMI ZA DOSEGO CILJEV PROSTORSKEGA RAZVOJA SLOVENIJE NA PODROČJU VARSTVA PRED POPLAVAMI

2.1 USKLAJEN RAZVOJ ŠIRŠIH MESTNIH OBMOČIJ

Večja mesta, ki so intenzivno povezana s svojo širšo okolico, se razvijajo kot območja obsežnejših urbanih aglomeracij. Z vidika usklajenega razvoja prostora imajo širša mestna območja posebno vlogo v policentrični strukturi urbanega sistema. Širše mestno območje je tesno povezano z osrednjim mestom, v katerem so številna delovna mesta, raznolike in raznovrstne proizvodne in storitvene dejavnosti. Pri načrtovanju in urejanju širšega mestnega območja se upošteva racionalno rabo prostora, ranljivost kakovosti okolja, potrebnost obnove stavbne in naselbinske dediščine, možnosti za umeščanje športno rekreativnih in drugih zelenih površin, obstoječe omrežje prometnic. Hkrati pa je podeželje zaradi svojih značilnosti in specifičnih razvojnih potencialov pomemben življenjski in gospodarski prostor, zato se spodbuja njegov celovit razvoj v povezavi z urbanih območji.

2.2 PROSTORSKI RAZVOJ V OBMOČJIH S POSEBNIMI POTENCIALI IN PROBLEMI

Hribovita in gorska območja se zaradi naravno-geografskih značilnosti kot so višina, strmine, relief in podnebje, posledic naravnih nesreč, zmanjševanja poseljenosti soočajo z gospodarskimi,

družbenimi in okoljevarstvenimi problemi. Na takih območjih se zagotavlja osnovno gospodarsko infrastrukturo, ustrezno upravljanje z naravnimi viri, pri čemer se upošteva ohranjanje narave in kulturne dediščine. Naravne procese, ki lahko ogrožajo poselitev in človekove dejavnosti, se obvezno upošteva kot omejitev pri načrtovanju rabe in dejavnosti v prostoru. Prostorski razvoj na vseh območjih, zlasti na ogroženih območjih, se načrtuje v skladu z omejitvami zaradi naravnih in drugih nesreč, kot so poplave, zemeljski in snežni plazovi, erozija, požari v naravnem okolju in potresi. Potencialna tveganja se zmanjšuje s preventivnim načrtovanjem, in sicer z razmeščanjem dejavnosti v prostor izven območij potencialnih nesreč, z ustreznim upravljanjem primarnih dejavnosti v nevarnih in ogroženih območjih ter z nadzorovanjem aktivnosti, ki lahko povzročajo naravne in druge nesreče. Na območjih, kjer so urbana naselja že ogrožena zaradi poplav, plazov ali potresov, kot so na primer Ljubljana, širše Celjsko in Mariborsko območje, Ajdovsko, Posočje in Posavje, se zagotavlja ustrezne prostorske rešitve za zmanjšanje posledic morebitnih naravnih nesreč.

Slika 1: Območja s problemi in potenciali (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur.l. RS, št. 76/04)

3 RAZVOJ POSELITVE NA REGIONALNI IN LOKALNI RAVNI

Poselitveni razvoj se načrtuje v skladu s prostorskimi možnostmi in omejitvami in tako, da se preprečuje prostorske konflikte in navzkrižja med različnimi rabami, zagotavlja kvalitetnejše in privlačnejše bivalno in naravno okolje, ustvarja možnosti za gospodarski razvoj in družbeno pravičnost, zagotavlja racionalno širjenje naselij. Naselja se načrtuje in ureja v skladu z naravnimi ali drugimi omejitvami tako, da prebivalci in njihovo premoženje niso ogroženi in ni nevarnosti za povzročitev gospodarske škode. Naselja se načrtuje tako, da so posledice morebitnega požara, poplave, potresa, plaz, erozije ali vojnih razmer čim manjše. Za obstoječa naselja se varstvo pred poplavami in hudournim delovanjem voda načrtuje prvenstveno z urejanjem stoječih in tekočih voda v zaledju naselij. Z vidika varnosti se v naseljih načrtuje čim več zelenih površin zaradi omogočanja postopnega odvajanja padavinskih vod.

3.1 SANACIJA DEGRADIRANIH OBMOČIJ

Celovita sanacija degradiranih območij se izvaja v prostorsko zaokroženih območjih na podlagi usklajenih programskih izhodišč in prostorskih načrtov in z zagotovljenimi finančnimi viri. Pri sanaciji degradiranih območij je posebno pomembno usklajevanje interesov vseh pri tem udeleženih subjektov, zlasti lastnikov, investitorjev, planerjev in mestnih uprav. V procesu sanacijskih del se omogoča postopno gradnjo in dograditev infrastrukturnih območij.

3.2 RAZVOJ KRAJINE

Naravne kakovosti, prepoznavnost in kvaliteta naravnih virov ter ogroženost zaradi nevarnih naravnih procesov in drugih nesreč so merila za umeščanje posameznih dejavnosti v naravno, kulturno ali urbanizirano okolje. Dejavnosti se umešča v območja z največjimi prostorskimi potenciali zanje, kjer so hkrati najmanj ranljive sestavine naravnega in grajenega okolja, sestavine krajine ter regionalnega in urbanega razvoja.

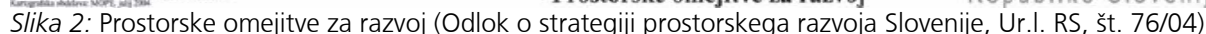
3.3 NARAVNE KAKOVOSTI KRAJINE

Naravne kakovosti so lastnost območij z veliko ohranjenostjo in raznolikostjo biotske raznovrstnosti, območij s sklenjenimi gozdovi v naravni krajini, območij s kakovostnimi vodnimi ekosistemi, območij visokogorskega sveta, kjer je človekov vpliv na naravo najmanjši in območij z ohranjenimi naravnimi procesi. Velika poseganja v območja z naravnimi kakovostmi morajo biti preudarna tako, da se zagotavlja nemoteno odvijanje naravnih procesov in preprečuje fragmentacijo naravnih ekosistemov ter izgubo vitalnih delov naravovarstveno pomembnih habitatov. Obsega poplavnih območij ali odtočnih režimov se načeloma ne spreminja. Kadar pa je to potrebno, se zagotovi ustrezno nadomestitev teh površin.

3.5 RABA VODA

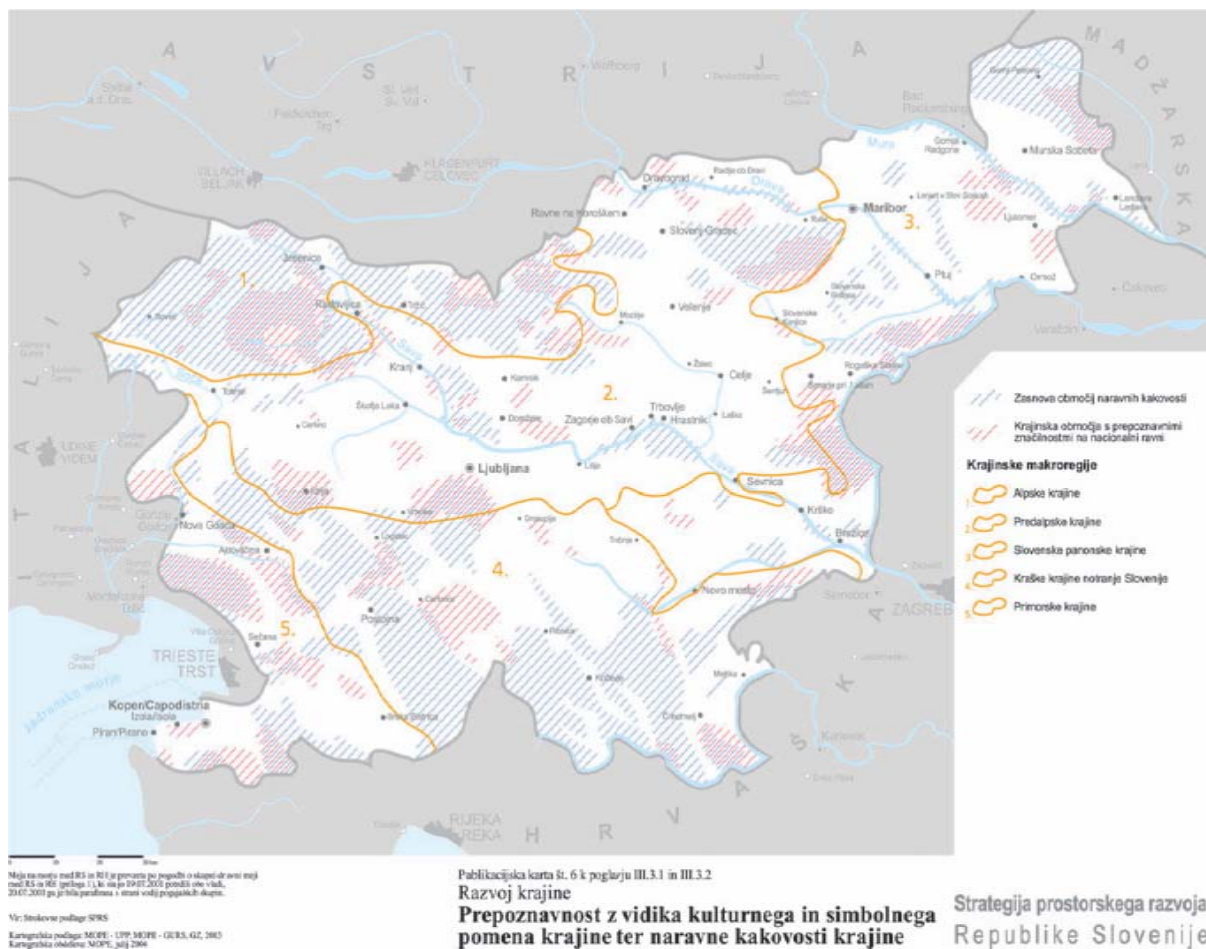
Vode so najpomembnejši vir za prostorski razvoj ter hkrati najbolj ranljiv obnovljiv naravni vir. Za prostorski razvoj najpomembnejši sistemi celinskih voda so Savski hidrografske sistem z Ljubljano, Dravski, Murski in Soški hidrografske sistem, jezera in morje. Za rekreacijo se skladno s prostorskimi možnostmi in omejitvami namenja Soča, zgornje dele Save, Krke, Kolpo, Ljubljano, Savinjo in druge manjše reke ter jezera. Za premoščanje vodnih območij se zagotavlja takšne ureditve in rešitve, ki ne povečujejo poplavne ogroženosti. Na površinskih vodah se z vodno infrastrukturo zagotavlja ustrezno upravljanje vodnih sistemov in se ob tem omogoči delovanje naravnih procesov na vodah ali ob njih. Vodno infrastrukturo se umešča v skladu z naravno morfologijo na vidno manj izpostavljena mesta, pri čemer se praviloma uporablja take materiale, da je negativni vizualni vpliv čim manjši. Vodna infrastruktura se postavlja tako, da območje vpliva ob potencialni porušitvi ne pomeni večjega ogrožanja človeka ali njegovih materialnih dobrin. Na reguliranih površinskih vodah se z ustreznimi ukrepi omogoči

Na območjih z izrazito naravno dinamiko se varne življenjske razmere omogoči s sanacijo žarišč naravnih procesov in omejevanjem razvoja., sorazmerno glede na izrazitost in pogostost naravnih procesov, ki lahko ogrožajo človekovo življenje ali njegove materialne dobrine. Območja, kjer ni bivališč ali gospodarskih dejavnosti, se prepušča naravni dinamiki. Za zagotavljanje ustrezne varnosti se na ogroženih območjih določi, kjer so potrebni zaščitni ukrepi ter območja, kjer so obstoječe, z naravnimi procesi nezdržljive dejavnosti dolgoročno umikajo in se prostor prepušča naravi ali drugim manj konfliktnim dejavnostim. V poplavnih, območjih se ne načrtuje prostorskih ureditev oziroma dejavnosti, ki lahko te procese sprožijo. V območjih tveganj zaradi možnosti porušitve visokih pregrad se načrtuje dejavnosti tako, da morebitna porušitev ne bi imela hujših prostorskih in materialnih posledic. Poselitev se načrtuje izven dosega udarnih voda, obstoječo pa se pred njihovim delovanjem zaščiti z ustreznimi ukrepi.

Razvoj krajine je preurejanje, obnavljanje ali ohranjanje prostorskih razmerij v krajini zaradi umeščanja novih ali posodabljanja obstoječih dejavnosti z upoštevanjem zatečenih naravnih in kulturnih značilnosti v krajini. Razvoj krajine je optimalen, kadar z umeščanjem dejavnosti dosegamo, da je krajina funkcionalen, ekološko in oblikovno uravnotežen sistem prostorskih

struktur, ki omogoča zdravo, varno in prijetno bivalno okolje, hkrati pa nosilka nacionalne in lokalne identitete.

Slika 3: Prepoznavnost z vidika kulturnega in simbolnega pomena krajine ter naravne kakovosti krajine (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur.l. RS, št. 76/04)

Posamezne dejavnosti se v naravno, kulturno ali urbanizirano krajino umešča v območja z največjimi prostorskimi potenciali zanje, kjer so hkrati najmanj ranljive sestavine naravnega in grajenega okolja. Spodbuja se take prostorske rešitve in programe, ki omogočajo dolgoročno ohranitev prostorskih kvalit, zavrača pa razvojne pobude, ki temeljijo le na kratkoročnih ekonomskih koristih in onemogočajo vzpostavitev kakovostnih prostorskih rešitev. V postopkih prostorskega načrtovanja se krajinska območja s prepoznavnimi značilnostmi obravnava kot zaokrožena krajinska območja in v njih zagotavlja tak prostorski razvoj, ki ohranja njihovo celovito prepoznavnost. Pri načrtovanju infrastrukturnih objektov ali drugih objektov ali posegov za potrebe določenih dejavnosti, ki pomenijo obsežne ureditvene posege v prostoru, se preprečuje negativne vplive in izbira rešitve, ki najmanj prizadenejo dejavnike prepoznavnosti krajine.